

Samenvatting

ZOWE is een acroniem van “Zorg” en “Werk”. Verschillende organisaties vanuit zorg en werk werkten hiervoor samen: ZNA Psychiatrisch Ziekenhuis Stuivenberg, Psychiatrisch Centrum Bethanië, VDAB¹, GTB², Werkhaven Antwerpen³, ANA vzw⁴ en GOB De Ploeg vzw⁵. Het doel van het project is mensen met psychiatrische problemen beter te begeleiden bij de transitie van zorg naar werk.

Het ZOWE-project heeft een zorgwerkketen uitgebouwd waarbij zorg en werk naadloos in elkaar overgaan en een methodiek uitgewerkt. De huidige zorgpartners in het ZOWE project werkten met kandidaten uit de residentiële zorg. Alle personen hebben een wens naar werk. Een eerste intake (aanmelding) gebeurt bij de partner in de zorg. De cliënt wordt voorgesteld aan het ZOWE team waar de partners uit zorg en werk vertegenwoordigd zijn. De begeleider uit de zorg schetst een beeld van de cliënt zoals dit met de cliënt overeengekomen is. Op basis van dit cliëntenprofiel zal het ZOWE team voorstellen doen aan de cliënt die zoveel mogelijk aansluiten bij zijn mogelijkheden en verwachtingen. Wanneer het ZOWE team van mening is over onvoldoende informatie te beschikken om reeds een match te maken naar het werkveld zal het ZOWE team vragen om eerst het cliëntenprofiel verder te vervolledigen vooraleer een match met de werkvloer wordt gemaakt. Zo kan het ZOWE team een functioneel assessment voorstellen, dit kan binnen zorg of extern gebeuren. Dit kan bijvoorbeeld aangewezen zijn indien blijkt dat de cliënt geen tot weinig werkervaring heeft en vanuit de intake in de zorg nog veel vragen open blijven. Wanneer het cliëntenprofiel genoeg informatie bevat om de stap naar een werkervaringsstage binnen de (reguliere) arbeidsmarkt te zetten gaat de voorkeur hier naar uit. Ook arbeidszorg, sociale economie of beschutte werkplaats behoorden tot de mogelijkheden. Vanaf dat moment wordt er sterk beroep gedaan op de partners van werk omdat zij hier hun expertise kunnen inzetten. Op deze manier kan men de werkvaardigheden en de ondersteuningsbehoefte in relatie tot de gekozen stageplek vaststellen. Bovendien kunnen de eisen die op een bepaalde stage gesteld worden aangepast worden. Soms kunnen meerdere stages nodig zijn om tot een volledig cliëntenprofiel te komen. In een volgende stap gaat men over naar de matching met een definitieve baan. Dit betekent dat alle gegevens van de cliënt en een baan met elkaar in verband gebracht worden. Eenmaal aan het werk komt het er op aan om de baan te kunnen behouden. Zeker voor mensen met een psychiatrische problematiek is dit geen vanzelfsprekendheid. Gedurende het project werden 26 cliënten aangemeld door de zorgpartners. 2 cliënten hebben het traject op eigen initiatief stopgezet, bij 2 cliënten stopte de begeleiding vanuit het traject omwille van herval. 2 cliënten konden doorstromen naar het normaal economisch circuit, 2 mensen werken als vrijwilliger, 3 mensen werken binnen arbeidszorg, 2 zijn tewerkgesteld bij Werkhaven en 1 iemand is recent gestart in een beschutte werkplaats. De andere cliënten worden momenteel nog verder begeleid binnen de reguliere werking van de projectpartners. Tijdens het project bleek vooral de samenwerking tussen de verschillende partijen de belangrijkste meerwaarde. Een dergelijk netwerk, waarbij de zorgpartners kunnen functioneren als vangnet en bijkomende ondersteuning kunnen bieden, is essentieel. Op die manier kan er vlug ingegrepen worden en kan de overgang vlot verlopen. Daarnaast wil het ZOWE-project werkgevers sensibiliseren om deze doelgroep effectief een kans te geven via tewerkstelling. Hiervoor wordt momenteel de laatste hand gelegd aan een brochure voor de werkgever.

¹ Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling

² Gespecialiseerde Trajectbegeleidingsdienst

³ Sociale economie

⁴ Arbeidszorg

⁵ Gespecialiseerd Opleiding-, Begeleiding- en Bemiddelingsdienst

Beschrijving

Het ZOWE-project kwam tot stand met steun van het Europees Sociaal Fonds. Het project verenigt in de regio Antwerpen verschillende partners uit zorg en werk, vandaar ook de naam 'ZOWE'. VDAB⁶ nam het initiatief voor dit project en GOB⁷ de Ploeg is promotor. Daarnaast namen vanuit de sector werk ook VDAB, ANA⁸ vzw en Werkhaven⁹ deel. ZNA PZ Stuivenberg en PC Bethanië Zoersel deelden hun expertise inzake zorg. De partners engageren zich er voor om mensen met een psychiatrische problematiek te begeleiden bij de transitie van zorg naar werk. Werk wordt binnen het ZOWE-project zeer ruim opgevat. Het gaat niet alleen om re-integratie in het normaal economisch circuit, ook sociale economie, beschutte werkplaats, vrijwilligerswerk of arbeidszorg behoren tot de mogelijkheden.

Het ZOWE-project heeft een model uitgewerkt dat personen met psychiatrische problemen helpt een vlotte overgang te maken van zorg naar werk door een zorgwerkketen te installeren. Essentieel hierbij is dat er al tijdens de revalidatie interventies naar werk kunnen gebeuren omdat het de slaagkansen opmerkelijk verhoogt. In het concept van de zorgwerkketen staan volgende pijlers centraal: voortrajectperiode, therapeutische ondersteuning, functionele vertaling van de diagnose in functie van werk, warme overdracht en het informeren van werkgevers en collega's. Tegelijkertijd wordt een vangnet gecreëerd zodat cliënten daar op kunnen terugvallen indien dat nodig blijkt.

De Zowe methodiek heeft zich sterk laten inspireren door het levensloopmodel¹⁰ en de werkwijze van supported employment. De methodiek van het Supported Employment heeft als uitgangspunt dat arbeid expliciet tot de mogelijkheden van mensen met een handicap behoort, ze zijn volwaardige deelnemers binnen de samenleving met recht op een gelijkwaardige betaling. De mens wordt geschat op zijn mogelijkheden, ongeacht zijn mogelijke beperkingen.

Voor meer informatie kan u terecht bij de contactpersoon.

⁶ Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling

⁷ Gespecialiseerd Opleidings, Begeleiding- en Bemiddelingsdienst

⁸ Antwerps Netwerk Arbeidszorg

⁹ Sociale economie

¹⁰ SMET, K. & VAN DRIEL, S., 2009.